Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Doprinos akademika Mirka Pejanovića razvoju politologije (povodom 80. godišnjice života i 40 godina naučnoistraživačkog rada): Jubilej

Cvitković, Ivan

2025

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/handle/123456789/849

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/

DOI: 10.5644/PI2025.221.26

EUROREGIJE I BOSNA I HERCEGOVINA – PRO I POST-LIBRUM

Jasmina Osmanković
profesorica emerita
Univerzitet u Sarajevu – Ekonomski fakultet, Ekonomski institut
jasmina.osmankovic@efsa.unsa.ba
ORCID: 0000-0002-8319-7368

Muamer Halilbašić
redovni profesor
Univerzitet u Sarajevu – Ekonomski fakultet, Ekonomski institut
muamer.halilbasic@efsa.unsa.ba
ORCID: 0000-0003-1640-2461

ANU BiH АНУ БиХ

Apstrakt: Po pozivu, a u povodu okruglog stola 80 godina života i 40 godina naučnog i nastavno-pedagoškog rada Mirka Pejnaovića koji organizira ANUBiH, u okviru ovog priloga cilj je predstaviti knjigu *Euroregije i BiH*, koja je objavljena 2006. godine. Predstavljanje knjige, pored uvodnih i zaključnih napomena, strukturirano je u tri podnaslova, i to: Pro-librum, Librum i Post-librum. Pro-librum sadrži osvrt na nastanak i razvoj ideje Osmanković o izučavanju NUTS ili statističkih regija i euroregija u BiH. Knjiga kao materijalizacija te ideje predstavlja se u okviru drugog podnaslova. I na kraju, u okviru post-librum daje se osvrt na efekte ove ideje, odnosno na njenu transformaciju ili valorizaciju kroz međunarodne naučne konferencije, zbornike radova, naučne radove, master radove, naučnu saradnju, postdiplomski studij, predmete I, II i III ciklusa studija itd. Osnovni metod koji se koristi je deskriptivna, historijska, hronološka analiza objavljenih dokumenata i relevantne zabilješke autora u periodu 2000–2025. godine. Prilog pokazuje koliko je bitno da ideja, znanje, projekti, istraživanje, rezultati istraživanja, njihova materijalizacija u raznim formama, autori i njihov rad dobiju podršku od onih koji vode institucije kao što su centri, fakulteti, akademije.

Ključne riječi: Euroregije, NUTS regije, regionalizacija, Bosna i Hercegovina, Evropska unija, podrška i prihvatanje ideje/autora, efekti realizacije ideje

Uvodne napomene

Osnov za pisanje je poziv Mirka Pejanovića i molba akademika Ivana Cvitkovića, predsjednika organizacionog odbora, u ime Odjeljenja društvenih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, da se priredi prilog za Okrugli sto 80 godina života i 40 godina naučnog i nastavno-pedagoškog rada akademika Mirka Pejanovića planiran u prvoj polovini 2026. godine u kojem bi se predstavila knjiga *Euroregije i Bosna i Hercegovina*, objavljena 2006. godine u izdanju Centra za lokalnu i regionalnu samoupravu Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Mirko Pejanović je, kao dekan Fakulteta političkih nauka i direktor Centra za lokalnu i regionalnu samoupravu, urednik ove knjige. Prije toga podržao je prijedlog da se ideja razvije i oblikuje kao projekt s kojim bi Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu aplicirao prema Fondu za nauku Kantona Sarajevo. Projekt je finansirao Fond za nauku Kantona Sarajevo.

Prilog je organiziran u pet cjelina ili podnaslova, i to: uvodne napomene, pro-librum, librum, post-librum i zaključne napomene. Pored toga, u skladu s instrukcijama, prilog sadrži korištene izvore ili literaturu.

Prilog se temelji na korištenju metoda analize objavljenih dokumenata i relevantnih ličnih zabilješki autora. U radu su korišteni primarni i sekundarni izvori.

Doprinos ovog priloga mogao bi se rezimirati i na sljedeći način: prvi prilog koji svjedoči o oblikovanju ideje da se u području regionalizacije napravi korak ka procesima u Evropskoj uniji, odnosno statističkoj regionalizaciji i oblikovanju euroregije ili prekograničnih regija i tako napravi određeni odmak od hiperinflacije prijedloga regionalizacije bosanskohercegovačkog prostora u drugoj polovini devedesetih prošlog stoljeća i prvih godina ovog stoljeća.

Prilog doprinosi razumijevanju mjesta i uloge voditelja institucija, kao što su direktori centara, dekani fakulteta i akademija, prihvatanju, ohrabrivanju autora da realiziraju ideje, da ih oblikuju u formi projekata, kao i da ti rezultati dobiju svoju materijalizaciju u različitim formama kao što su knjige, međunarodne naučne konferencije, postdiplomski programi, predmeti, predavanja, prezentacije i slično.

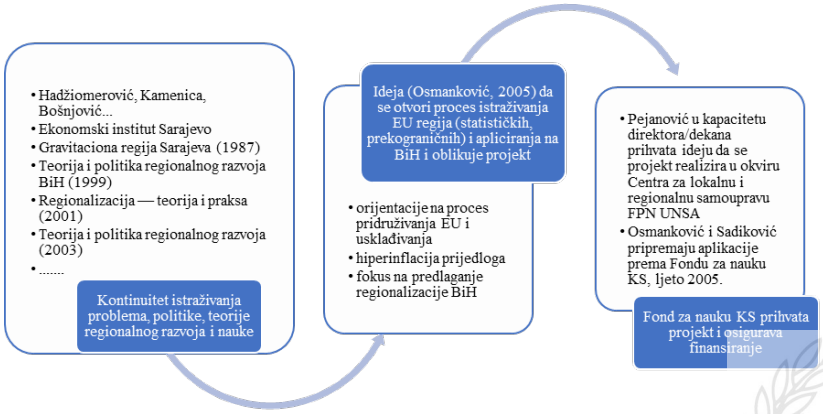
Pro-librum

Knjiga *Euroregije i BiH* rezultat je dugogodišnjih istraživanja regionalizacije, regionalnih centara, gradova, funkcionalno-gravitacionih regija, teorije i politike regionalnog razvitka, finansiranja regionalnog razvitka, institucija regionalnog razvitka, nastanka i razvoja regionalne nauke, izučavanja regionalne nauke.

Teorijsko utemeljenje za nju može se tražiti u radovima Hasana Hadžiomerovića, Sulejmana Kamenice, Ilijasa Bošnjovića koji su nastali u drugoj polovini prošlog stoljeća, a koji reflektiraju oblikovanje i napredak regionalne nauke, posebno radove Françoisa Perrouxa, Gunnara Myrdala, Alberta O. Hirschmana, Waltera Isarda,

Cornell University, Paula Krugmana, London School of Economics, ali i radovi njemačkih autora Thunena, Webera, Christallera i Loscha iz prethodnog stoljeća.

Posebno mjesto u oblikovanju knjige ima Projekt Primjena koncepta euroregija u BiH, koji je realiziran u Centru za razvoj lokalne i regionalne samouprave Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, a koji je finansirao Fond za nauku Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo.

Slika 1. Pro-librum

U realizaciji projekta participirali su: Jasmina Osmanković, Elmir Sadiković, Mirko Pejanović, Denis Zaimović i Klelija Balta. Rezultati ovog projekta uključuju objavljivanje knjige, radove objavljene na međunarodnim naučnim konferencijama (Evropska asocijacija regionalne nauke ERSA i druge), odbranu magistarskog rada (Zaimović), organiziranje međunarodne naučne konferencije i drugo.

Prema tome, knjiga *Euroregije i Bosna i Hercegovina* rezultat je ideje koja je prihvaćena i koja se oblikovala i razvijala kroz naučnoistraživački projekt koji se realizirao u okviru Centra za lokalnu i regionalnu samoupravu, čiji je direktor 2005. godine bio Pejanović na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, čiji je dekan te godine Pejanović. Prihvaćanjem projekta definiran je izdavač (Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu) i finansiranje sredstvima Fonda za nauku Kantona Sarajevo.

Librum

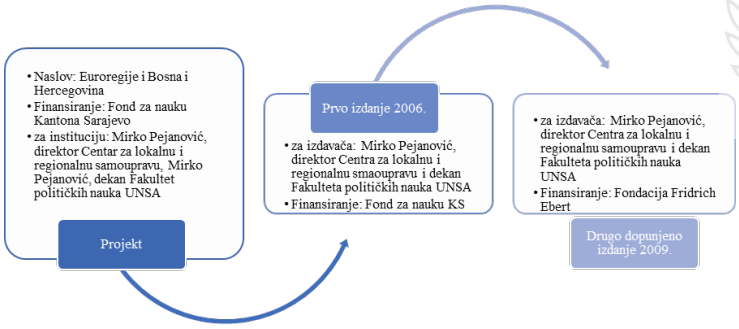
Knjiga *Euroregije i Bosna i Hercegovina* integrira najnoviju misao iz područja euroregija početkom ovog stoljeća s jasnim i sveobuhvatnim pristupom. Rukopis se fokusira na teoriju i politiku regionalnog razvitka s posebnim osvrtom na statističke regije kao "interne" euroregije i euroregije koje su izraz prekogranične saradnje. Ova knjiga ističe bosanskohercegovački kontekst, uključujući implikacije na proces

pridruživanja Evropskoj uniji, ali i procesa pridruživanja Evropskoj uniji na Bosnu i Hercegovinu. Riječ je o dvosmjernom uzročno-posljedično povezanom procesu. (Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 7)

Posebna vrijednost je u tome što knjiga sadrži neke ključne dokumente za razumijevanje statističkih i prekograničnih regija u Evropskoj uniji i tako omogućava čitaocima da kritički analiziraju rezultate provedenog istraživanja.

Rukopis je namijenjen za korištenje u procesu izučavanja teorije regionalnog razvitka, regionalne politike i regionalizacije na sva tri ciklusa univerzitetskih studija. Ima upotrebnu vrijednost i za kreatore politike i strategije regionalnog razvitka.

Knjiga afirmira naučni pristup u elaboraciji dostignuća i problema u uspostavljanju i primjeni politike regionalnog razvitka i regionalizacije evropskih država. U knjizi je usvojen pristup orijentiran ka problemu i politici. Korišteni su relevantni dokumenti, izvori i statistički podaci koji se odnose na primjenu koncepta euroregije, s fokusom na statističke i prekogranične regije. Rukopis prepoznaje potrebu (re)pozicioniranja regionalne dimenzije u strategijama i razvojnim planovima i politikama. Naglašava se potreba kvalitativno drugačijeg odnosa prema fondovima, programima i projektima Evropske unije za regionalni razvitak, a posebno prekograničnu saradnju. Knjiga analizira regionalizaciju BiH u predratnom, ratnom i poratnom periodu.

Slika 2. Materijalizacija ideje kroz projekt do knjige

Knjiga *Euroregije i Bosna i Hercegovina* imala je dva izdanja, i to: prvo izdanje 2006. i drugo dopunjeno izdanje 2009. godine. Izdavač je i u prvom i u drugom slučaju Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, čiji je direktor i dekan bio Mirko Pejanović.

Predgovor za prvo izdanje pisao je Boris Tihi. Međunarodni recenzent je bio Hugo Scahster (Francuska), a domaći recenzenti su bili Ilijas Bošnjović i Omer Ibrahimagić. Likovno i grafičko oblikovanje, uključujući naslovnu stranu, prelom i sve karte je radio Jasminko Mulaomerović. Posebnu vrijednost imaju karte koje je pripremio Jasminko Mulaomerović. Kada je riječ o drugome dopunjenom izdanju,

recenzenti su bili: Boris Tihi, Omer Ibrahimagić i Anto Domazet. Predgovor ovom izdanju su pisali autori, a pogovor Boris Tihi. Mape od broja 2 do 28 su originalne mape koje je uradio Jasminko Mulaomerović. Likovno oblikovanje i naslovnu stranu je radio Jasminko Mulaomerović.

Prvo izdanje knjige je napisano na 415 stranica (drugo 491 stranica) i sadrži poglavlja: Predgovor, Uvod, Teorijske osnove regionalnog ekonomskog razvoja, Politika i institucionalna osnova regionalnog razvitka, Ideje regionalizacije u BiH, Mogućnosti situiranja ideje euroregija u BiH, sažetak na lokalnom i engleskom jeziku (prevod Nermana Bičakčić), Pogovor, Literaturu, popis tabela, grafikona, mapa i priloge. Prvo izdanje sadrži deset priloga, i to: Uredba EC broj 1059/2003, Uredba EC broj 1082/2006, Uredba Vijeća broj 1083/2006, Statut Euroregije Dunav–Sava–Drava, Sporazum o prekograničnoj saradnji i formiranju regiona Drina–Sava–Majevica, Rezolucija 37(1996) itd. Drugo dopunjeno izdanje (2009) sadrži 16 priloga, i to: Uredba EC 1059/2003, Uredba EC 1082/2006, Uredba EC 1083/2006, Statut Euroregije Dunav–Drava–Sava, Sporazum o prekograničnoj saradnji i formiranju regiona Drina–Sava–Majevica, Statut Jadranske euroregije, Evropska okvirna konvencija o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti, Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, Deklaracija o regionalizmu u Evropi, Preporuka 34/1997, Helsinška deklaracija o regionalnoj samoupravi, Deklaracija iz Budimpešte 2005, Evropska povelja za prekogranične i pogranične regione itd. Knjiga sadrži 35 mapa. Posebnu vrijednost imaju mape koje je pripremio Mulaomerović za potrebe doktorata *Teorije i politika regionalnog razvoja BiH* i knjigu *Regionalizacija*, a koje su uz odobrenje autora preuzete i u prvo i u drugo izdanje knjige *Euroregije i BiH*.

U pogovoru Boris Tihi naglašava da knjiga, pored naučne vrijednosti, ima možda još i veći značaj za budućnost zbog aktualnosti teme i predloženih rješenja utemeljenih na opsežnim istraživanjima (Tihi, 2006: 245-246).

Knjiga je organizirana u tri dijela. Prvi se koncentrira na teoriju. Drugi na glavne razvojne probleme i politike regionalnog razvitka u zemljama EU. Treći dio se fokusira na Bosnu i Hercegovinu.

U okviru elaboriranja teorijske osnove regionalnog ekonomskog razvitka dat je osvrt na klasične teorije nakon Drugog svjetskog rata, na teorije endogenog rasta, teorije nerazvijenosti kao pogreške u koordinaciji, višestruki ekvilibrij, veliki poticaj, rješenje problema pogreške u koordinaciji, Kremerovu teoriju i druga promišljanja regionalnog razvitka. (Osmanković u Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 15-51).

Politika i institucionalna osnova regionalnog razvitka sadrži elaboraciju politika i institucija regionalnog razvitka, zatim fondova, programa i projekata finansiranja regionalnog razvitka, kao i osvrt na regionalizaciju, na statističke regije i euroregije – prekogranične regije (Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 51-121).

Kada je riječ o idejama regionalizacije u Bosni i Hercegovini, u njihovom prezentiranju posebno se akcentiraju sljedeće: Bosansko pitanje (Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 121-124), zatim Historijsko oblikovanje regija i regionalnih centara, Teorijske koncepcije regionalizacije Bosne i Hercegovine, Prijedlozi regionalizacije BiH u postdejtonskom razdoblju, Prekogranična suradnja Bosne i Hercegovine sa susjednim državama i Bosna i Hercegovina u euroregijama ili prekograničnim regijama (Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 124-219). U ovom dijelu korišteni su i rezultati istraživanja teorije i politike regionalnog razvoja i posebno regionalizacije (Osmanković, 2002c; 2003a-f; Bošnjović, 1992).

Na kraju se naznačavaju Mogućnosti situiranja ideje euroregija u Bosni i Hercegovini s osvrtom na NUTS regionalizaciju i Euroregije (Osmanković / Pejanović / Sadiković, 2006: 219-233). U okviru ovog dijela sintetiziraju se rezultati prethodnih istraživanja statističke (NUTS) regionalizacije Bosne i Hercegovine (Osmanković et al., 2009: 203).

Post-librum

Posebnost knjige koja se predstavlja u ovom prilogu po izboru organizatora je u njenim efektima tokom vremena. Zbog karaktera priloga i određenih subjektivnih i objektivnih ograničenja ovdje se skiciraju samo neki efekti, koji se mogu grupirati na sljedeći način: efekti vezani za generiranje novih projekata temeljem razvijanja novih projektnih ideja ili daljeg razvijanja bazne ideje iz ovog projekta; efekti vezani za naučnu produkciju kao što su knjige, radovi, predavanja i drugo; efekti vezani za kreiranje novih zajedničkih interdisciplinarnih master-programa u području regionalne nauke i regionalne politike; efekti vezani za kreiranje novih nastavnih predmeta, silabusa za predmete iz područja regionalne nauke i regionalne politike u okviru postojećih programa prvog, drugog i trećeg ciklusa studija i uspostavljanje međunarodne saradnje u njihovom oblikovanju i izvođenju (ilustracije radi predmet u području regionalne nauke i politike na doktorskom studiju EFUNSA s Ekonomskim fakultetom u Splitu i Ministarstvom regionalnog razvitka Republike Hrvatske); efekti vezani za uspostavljanje naučne saradnje s naučnicima i istraživačima u području regionalnog razvoja (teorije i politike) i rad na naučnim projektima (Hrvatska akademija nauka i umjetnosti, Univerzitet u Bolonji, LSE London, Univerzitet Regensburg, Corvinus Univerzitet Budimpešta, Univerzitet u Ljubljani, Sveučilišta Zagreb, Sveučilište Split, Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Kragujevcu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Podgorici, Ekonomski institut Ljubljana, Urbanistički zavod Republike Slovenije itd,); efekti vezani za uspostavljanje saradnje s kreatorima javnih politika, specifično politike regionalizacije i regionalnog razvoja u procesu obrazovanja i istraživanja (Direkcija za evropske integracije BiH, Savez gradova i općina entiteta u BiH, gradonačelnici i administracije glavnih gradova Ljubljana, Zagreb, Beograd, Podgorica, Sarajevo, Direkcija za ekonomsko planiranje, Ministarstvo regionalnog

razvoja Republike Hrvatske, Agencija za statistiku BiH, Mađarska, Slovenija, Ured Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj itd.); efekti vezani za naučno napredovanje master i doktorske teze (ilustracije radi u okviru ovog projekta magistrirao je član tima Denis Zaimović); efekti vezani za saradnju s međunarodnim organizacijama i institucijama u BiH (QIF, EC, UNDP, Fondacija Friedrich Ebert itd.) (Klelija Balta, član projektnog tima, bila je zaposlena na QIF projektima u BIH, kao i u UNDP u Sarajevu i Pragu, državnim institucijama BiH) itd.

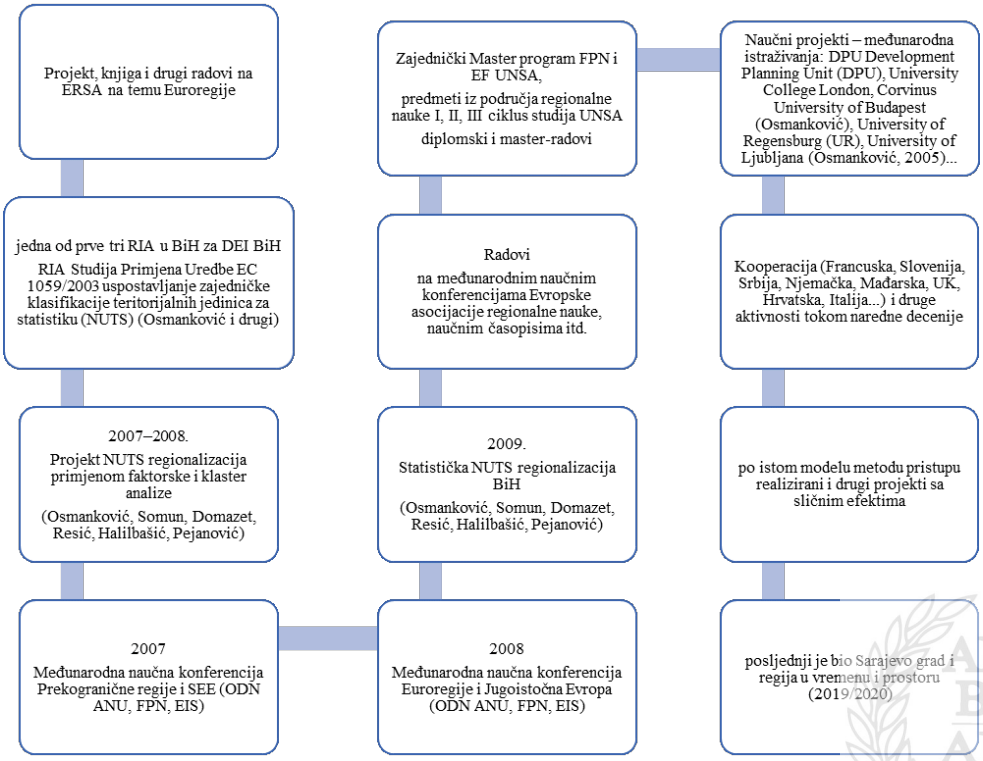
Na Univerzitetu u Sarajevu oblikovani su silabusi, planovi i programi za sljedeće predmete u području regionalne nauke, regionalnog razvoja i politike:

- Lokalni i regionalni razvoj, zajednički studij Ekonomski fakultet i Fakultet političkih nauka 2008/2009, II ciklus
- Regionalni razvoj, Ekonomski fakultet 2008/2009–2019/2020, II ciklus
- Regionalni razvoj, Ekonomski fakultet 2017/2018–2022/2023, II ciklus
- Regionalni razvoj i politika, III ciklus, Ekonomski fakultet (priprema silabusa s prof. dr. Brankom Grčićem, prof. s Ekonomskog fakulteta u Splitu i ministra za regionalni razvoj u Vladi Republike Hrvatske)
- Regionalni razvoj i regionalna politika EU, Ekonomski fakultet 2019/2020–2023/2024, II ciklus
- Regionalna politika EU, Ekonomski fakultet 2012/2013–2014/2015, II ciklus

Knjiga i drugi rezultati projekta korišteni su kao osnovna i/ili dopunska literatura za potrebe realizacije nastave prvog, drugog i trećeg ciklusa univerzitetskog studija na univerzitetima u Bosni i Hercegovini i van nje.

Po istom modelu realizirani su i drugi projekti sa sličnim efektima. Posljednji u tom nizu po ideji Osmanković, a uz podršku Pejanovića u kapacitetu direktora Centra u okviru ANUBiH i projektnog tima Osmanković, Domazet, Pejanović i Sadiković, bio je projekt "Sarajevo grad i regije u vremenu i prostoru" (2019/2020).

Pregled literature u okviru ovog priloga ima dvostruku ulogu. Prvo, standardnu da pokaže šta je korišteno u pripremi priloga. Drugo, da naznači naučne i druge radove koji su direktan, indirektan ili inducirani efekt ovog projekta.

Slika 3. Post-librum ili efekti materijalizacije ideje

Zaključne napomene

Poziv za Okrugli sto 80 godina života i 40 godina naučnog i nastavno-pedagoškog rada Mirka Pejanovića i dvadeset godina od ideje, oblikovanja projekta Euroregije i Bosna i Hercegovina, njegove aplikacije prema Fondu za nauku Kantona Sarajevo, njegove uspješne realizacije, prilika je da se još jednom naglasi važnost prepoznavanja i podrške projektnim idejama pojedinaca koji vode institucije u kapacitetu direktora, dekana itd.

Mirko Pejanović je u kapacitetu direktora Centra za razvoj lokalne i regionalne samouprave, dekana Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kasnije voditelja Centra pri Akademiji nauka i umjetnosti, prihvatio da se projektne ideje koje su mu prezentirane realiziraju u okviru institucija koje je vodio. Prihvatio je da bude urednik knjiga kojima su ti projekti rezultirali i tako stvorio pretpostavke za sve ono što je kasnije uslijedilo i što se imenuje kao direktni, indirektni i inducirani efekti projektne ideje.

Doprinos ovog priloga mogao bi se rezimirati i na sljedeći način. Prilog svjedoči o spremnosti Pejanovića da podrži ideju autora da se oblikuje projekt koji u području

regionalizacije predstavlja korak ka procesima u Evropskoj uniji, odnosno statističkoj regionalizaciji i oblikovanju euroregija ili prekograničnih regija i tako napravi određeni odmak od hiperinflacije prijedloga regionalizacije bosanskohercegovačkog prostora u drugoj polovini devedesetih prošlog stoljeća i prvih godina ovog stoljeća. Ovo je bila podrška da se popuni uočena praznina, određeni jaz u istraživanjima bosanskohercegovačkih autora i potreba procesa pridruživanja Evropskoj uniji u području regionalizacije, regionalne politike, regionalnog razvoja i regionalne nauke.

Prilog doprinosi razumijevanju mjesta i uloge voditelja institucija, kao što su direktori centara, dekani fakulteta, akademija u prihvatanju, ohrabrivanju autora da realiziraju ideje, da ih oblikuju u formi projekata, kao i da ti rezultati dobiju svoju materijalizaciju u različitim formama kao što su knjige, međunarodne naučne konferencije, postdiplomski programi, predmeti, predavanja, prezentacije i slično.

U tom kontekstu doprinos radu autora u području regionalizacije, politike regionalnog razvoja ili regionalne nauke od strane Pejanovića kao voditelja, direktora, dekana relevantnih institucija je značajan, a u nekim slučajevima i određenim situacijama bio je presudan.

Literatura

Bošnjović, Ilijas (ur.) (1992) *Regionalizacija u Bosni i Hercegovini*, Ekonomski institut, Sarajevo.

Galić, Marijana; Osmanković, Jasmina; Šehić, Ensar (2016). Davanje prednosti prvom gradu: komparativna analiza odabranih zemalja SEE regiona, u: Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Tihi, Boris (ur.) *Međunarodna naučna konferencija Mjesto i uloga glavnih gradova SEE (Jugoistočne Evrope) u razvoju međuregionalne i međudržavne suradnje u okviru Dunavske i Jadransko-jonske evropske makroregije, Sarajevo 19. septembra/rujna 2015. godine, Zbornik radova*, Posebna izdanja CLXIV, Odjeljenje društvenih nauka 6, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 290-308.

Osmanković, Jasmina (1987) *Gravitaciona regija Sarajeva: ekonomska osnova i razvoj*, magistarski rad, Univerzitet u Sarajevu, Ekonomski fakultet.

Osmanković, Jasmina (1990) Jedan model regionalnog razvoja dvadeset pet godina kasnije, *Ekonomski glasnik*, god. XL, br. 1–2/90, Savez društava ekonomista Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 69-80.

Osmanković, Jasmina (1999a) Attacment to the Report Urban Managment for Sustanable Development, u: *Improving the Environment in the Mediterranean Lessons for Sustainable Development, Mediterranean Action Plan*, United Nations Environment Programme, The Mediterranean Commission for Sustainable Development, Mediterranean action plan Split.

Osmanković, Jasmina (1999b) Efikasnost korištenja prostora i prezentirani trendovi za novo stoljeće, u: urednici Hadžimuhamedović, Amra; Kovačević-Stefanjuk, Silvija; Tabak-Abedpour, Mulija (ur.) *Uspostava planskog korišćenja prostora u tokovima poslijeratne obnove/razvoja: zbornik radova. I Savjetovanje urbanista BiH, Bihać,*

1998, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša – Društvo urbanista BiH, Sarajevo, 1999.

Osmanković, Jasmina (2000) Iskustva regionalizacije, *Tranzicija*, br. 3–4, Ekonomski institut, Tuzla, 597-621.

Osmanković, Jasmina (2001a) Regional development of Bosnia-Herzegovina, u: *41st Congress of the European Regional Science Association: European Regional Development Issues in the New Millennium and Their Impact on Economic Policy, Zagreb, 2001*, The Croatian Sectian of the European Regional Science Association and MASMEDIA, Zagreb.

Osmanković, Jasmina (2001b) *Regionalizacija: teorija i praksa*, BETA, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina (2002a) Efikasnost korištenja prostora i prezentirani trendovi za novo stoljeće, *URBO BiH*, god. I, br. 2, Udruženje urbanista Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 11-14.

Osmanković, Jasmina (2002b) Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, u: Ember, Melvin; Ember, Carol R. (ur.) *Encyclopedia of Urban Cultures. Cities and Cultures around the World, Vol. 4*, Grolier, Danbury, Connecticut.

Osmanković, Jasmina (2002c) *Teorija i politika regionalnog razvoja Bosne i Hercegovine*, Ekonomski fakultet, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina (2003a) Ekonomska regija Sarajeva u vremenu i prostoru, u: Stojkov, Borislav (ur.) *Zbornik radova. Naučni simpozij sa međunarodnim učešćem Beograd i njegov region. Beograd – Obrenovac, 5–6. 6. 2003*, Geografski fakultet, Beograd.

Osmanković, Jasmina (2003b) Ekonomska regija Sarajeva u vremenu i prostoru, *Pregled: časopis za društvena pitanja*, br. 3–4 (2003), Sarajevo, 143-155.

Osmanković, Jasmina (2003c) Funkcija regionalnih razvojnih agencija u regionalizaciji i održivom razvoju, u: *Konferencija: Međuregionalna saradnja kao osnova ekonomski održivog razvoja teritorija, Sarajevo, 3–4. 10. 2003*.

Osmanković, Jasmina (2003d) Funkcije regionalnih razvojnih agencija u održivom razvoju, *Lokalna samouprava*, god. 1, br. 8, Centar za promociju civilnog društva, Sarajevo, 56-66.

Osmanković, Jasmina (2003e) Regionalization of Bosnia and Herzegovina as the expression of local communities, u: *Zbornik radova / Proceedings. Međunarodni znanstveni seminar Regionalno razvojna problematika BiH i susjednih zemalja u procesu približavanja Evropskoj uniji, Tuzla, 21.–22.04.2003. / An international seminar Regionally developmental problems of Bosnia and Herzegovina and neighbouring countries in the process of approaching to European Union, Tuzla, 21. –22.04.2003*, Univerzitet, Tuzla.

Osmanković, Jasmina (2003f) Regionalization of Bosnia and Herzegovina in the function of bringing it closer to the EU, u: *International Seminar Regional Development Problems of B&H and Neighbouring countries in the process of approaching to EU, University of Tuzla, Tuzla, April 21–22, 2003*.

Osmanković, Jasmina (2004a) Regionalizacija i regionalni razvoj Bosne i Hercegovine u postratnom periodu, *Pregled: časopis za društvena pitanja*, god. 2, br. 3–4, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 189-203.

Osmanković, Jasmina (2004b) Regionalizacija i regionalni razvoj Bosne i Hercegovine u poslijeratnom razdoblju, *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, god. 2, br. 1, Ekonomski fakultet Univerziteta u Zagrebu, Zagreb, 33-44.

Osmanković, Jasmina (2004c) Regionalization and regional development in Bosnia and Herzegovina in the post-war period, *Occasional paper / Institute for Economic Research*, no. 5/2004, Institute for Economic Research, Ljubljana.

Osmanković, Jasmina (2006a) Economic indicators for evaluation territorial organisation and inter-regional co-operation, u: *International Conference Chalenging ideologies with strategic planning, Swiss National Science Foundation and other, Sarajevo, 2006*.

Osmanković, Jasmina (2006b) Strategija regionalnog razvoja Bosne i Hercegovine u procesu pristupanja Europskoj uniji, *Pregled: časopis za društvena pitanja*, br. 4, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 93-122.

Osmanković, Jasmina (2007a) Prekogranične regije i ekonomski razvoj, u: *Međunarodna naučna konferencija Prekogranične regije i jugoistočna Evropa*, ANUBiH – Fakultet političkih nauka – Ekonomski institut, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina (2007b) Region integration or euroregion, u: *Konferencija Decentralizacija, regionalizacija i povezivanje pograničnih regiona u procesu evrointegracije, Centar za regionalnu politiku Niš i Hans Seidel Stigtung, Niš, 18–19 maj 2007*.

Osmanković, Jasmina (2007c) Regionalno povezivanje ili euroregije, u: Živković, Jovan (ur.) *Regionalizam: novi društveni okvir*, Centar za regionalnu politiku – Hanns Seidel Stiftung, Niš, 46-56.

Osmanković, Jasmina (2008a) Cross-border cooperation and development: the case of Bosnia and Herzegovina and the west Balakns, u: *ERSA2008 48th European Congress of the Regional Science Association International Culture, Cohesion and Competitiveness: regional Perspectives. University of Liverpool, UK*, 68.

Osmanković, Jasmina (2008b) Cross-border cooperation as a component of economic development of economic and integration of Bosnia and Herzegovina, u: *ICES2008 International conference of the School of Economics and Business in Sarajevo Transitional Challenges of EU Integration and Globalisation, October 9–10, Sarajevo, 2008*, 44.

Osmanković, Jasmina (2009) Prekogranična suradnja i ekonomski razvoj, u: Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Tihi, Boris (ur.) *Euroregije i jugoistočna Evropa*, Fakultet političkih nauka – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine – Ekonomski institut, Sarajevo, 69-81

Osmanković, Jasmina (2010) Regional Development of Bosnia and Herzegovina: Actors, Institutions and Organizations, u: *Annual International Conference Regional Responses and Global Shifts: Actors, Institutions and Organisations, University of Pécs Hungary, Pécs, Hungary Monday 24th – Wednesday 26th May 2010*, HAS Centre for Regional Studies, Hungarian Regional Science Association and the Faculty of Business and Economics of the University of Pécs, 266.

Osmanković, Jasmina (2011a) Political-teritorial structure of BH and its implications on development, or it is time to rethinking territorial structure, u: Čaklovica, Faruk; Arnautović, Samir; Bašić, Hazim (ur.) *Bosna i Hercegovina – 15 godina Dejtonskog mirovnog sporazuma. Međunarodni simpozijum – Knjiga sažetaka / Bosnia and Herzegovina – 15 Years of Dayton Peace Agreement. International Symposium – Book of Abstracts*, Univerzitet, Sarajevo, 185-205.

Osmanković, Jasmina (2011b) Promišljanje teritorijalne strukture Bosne i Hercegovine, u: Čaklovica, Faruk; Arnautović, Samir; Bašić, Hazim (ur.) *Bosna i Hercegovina – 15 godina Dejtonskog mirovnog sporazuma. Međunarodni simpozijum – Knjiga sažetaka / Bosnia and Herzegovina – 15 Years of Dayton Peace Agreement. International Symposium – Book of Abstracts*, Univerzitet, Sarajevo, 104.

Osmanković, Jasmina (2012) Bosnia and Herzegovina in regional cooperation on Western Balkans, u: Antevski, Miroslav (ur.) *Western Balkans: from stabilization to integration*, The Institute of international politics and economics, Belgrade, 385-403.

Osmanković, Jasmina (2014) Regional science and Bosnia and Herzegovina / Regionalna nauka i Bosna i Hercegovina, u: *Zbornik radova Trećeg kongresa geografa Bosne i Hercegovine: Tuzla, 08.10.–10.10.2012. / Book of papers Third Congress of Geographers of Bosnia and Herzegovina: 08.10.–10.10.2012*, Geografsko društvo u Federaciji BiH, Sarajevo, 45-57.

Osmanković, Jasmina (2015) Transition of territorial organization on local level, u: Barbić, Jakša (ur.) *Nova upravno-teritorijalna organizacija Hrvatske. Okrugli stol održan 6. ožujka 2015. u palači Akademije u Zagrebu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti*, Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Zagreb, 179-204.

Osmanković, Jasmina (2019) Prekogranična saradnja i evropske integracije u Evropski proces proširenja, u: *Međunarodna konferencija Prekogranična saradnja i evropske integracije u Evropski proces proširenja: prekogranična saradnja kao instrument evropskih integracija, Paneuropska unija BiH, Orašje*.

Osmanković, Jasmina et al. (2006) Regional development strategies in last decade, u: *ICES2006 International conference of the School of Economics and Business in Sarajevo from Transition to Sustanable Development The Path to European Integration, October 12–13, 2006, Sarajevo*, 153.

Osmanković, Jasmina et al. (2006–2007) *Bilateralni naučni projekt Slovenija – Bosna i Hercegovina, Regionalna struktura kao element migracione dinamike urbanih regiona u Sloveniji i Bosni i Hercegovini*, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet – Univerzitet u Ljubljani, Tuzla – Ljubljana.

Osmanković, Jasmina et al. (2009a) Effects of European Union support towards regional development of Bosnia and Herzegovina in post war period, u: *ERSA 2009 Territorial Cohesion of Europe and integration planning, 49th European Congress of the Regional Science Association International 25–29th August 2009 Lodz, Poland*.

Osmanković, Jasmina et al. (2009b) The cost of territorial organization, u: *5th International Conference Interdisciplinary Management Research, Josip Juraj Strossmayer University in Osijek, Faculty of Economics in Osijek Postgraduate Studies of Management, and the University of Applied Sciences, Hochschule Pforzheim as organizers, supported by the Croatian Ministry of Science, Education and Sports, May 8–10, 2009*.

Osmanković, Jasmina et al. (2010) Relevance of the demographic criteria for establishing statistical regions, u: *ICES 2010 Economic Development Perspectives of SEE Region in Global Recession Context, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina: Book of Abstracts*, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Golić, Bajro (1992) Osvrt na pokušaje regionalizacija u BiH, u: Bošnjović, Ilija et al. (ur.) *Regionalizacija u BiH*, Ekonomski institut, Sarajevo, 7-16.

Osmanković, Jasmina; Halilbašić, Muamer; Galić, Marijana; Hošo, Jasmin (2016) Ocjena efikasnosti teritorijalne organizacije prije i poslije Dejtona, u: Pejanović, Mirko; Šehić Zijad (ur.) *Simpozij Daytonski mirovni sporazum i budućnost Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 19. novembra/studenoga 2015. godine, Zbornik radova*, Posebna izdanja CLXVI, Odjeljenje društvenih nauka 7, Odjeljenje humanističkih nauka 44, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 165-176.

Osmanković, Jasmina; Hošo, Jasmin; Galić, Marijana (2014) Interes i izazov: teorija, politika i stvarnost regionalizacije i kooperacije, u: Veladžić, Nevzet; Oruč, Esad (ur.) *Zbornik radova II međunarodne konferencije Bosna i Hercegovina i autoatlantske integracije – trenutni izazovi i perspektive, Bihać, Maj 7–8, 2014*, godina 2, broj 2, Tom II, Pravni fakultet Univerziteta u Bihaću – Centar za društvena istraživanja Internacionalnog Burč univerziteta, Bihać – Sarajevo, 671-691.

Osmanković, Jasmina; Jahić, Hatidža; Zaimović-Kan, Aida (2010) Regions as driving forces of competitiveness – case of Southeast Europe, u: *ICES 2010 Economic Development Perspectives of SEE Region in Global Recession Context, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina: Book of Abstracts*, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Mulaomerović, Jasminko (2009a) Podijeljene općine u Bosni i Hercegovini, *Godišnjak Bošnjačke zajednice kulture Preporod*, 2009, Preporod, Sarajevo, 42-50.

Osmanković, Jasmina; Mulaomerović, Jasminko (2009b) Territorial organisation and economic development, u: *ERSA European Congres of the Regional Science Association International Territorial cohesion of Europe and integrative planning, Lodz, Poland, August 25–29, 2009*.

Osmanković, Jasmina; Mulaomerović, Jasminko; Halilbašić, Muamer (2009) Divided Local Community and Economic Development, u: *European Congress of the Regional Science Association International (ERSA) Territorial cohesion of Europe and integrative planning, Lodz, Poland, August 25–29, 2009*.

Osmanković, Jasmina; Mulaomerović, Jasminko; Jahić, Hatidža (2010) Vrednovanje teritorijalne organizacije podijeljene općine, *Sarajevo Business and Economics Review*, Vol. 32, No. 1, School of Economics and Business University of Sarajevo, 75-88.

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko (2006) Institution for Local and Regional Development in Bosnia and Herzegovina, u: *46th Congress of the European Regional Science Association: Enlargement, Southern Europe and the Mediterranean, August 30th – September 3rd 2006, Volos, Greece*, European Regional Science Association (ERSA), Louvain-la-Neuve. https://www-sre.wu.ac.at/ersa/ersaconfs/ersa06/papers/67.pdf

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko (2009) *Euroregije i Bosna i Hercegovina*, 2. dop. izd., Fakultet političkih nauka, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko (ur.) (2014) *Forum gradonačelnika jugoistočne Evrope, Sarajevo, 21. septembar 2013. zbornik radova*, Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu, Fakultet političkih nauka – Ekonomski institut, Sarajevo

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Balta, Klelija (2006) Support to Local and Regional Development in Bosnia and Herzegovina, u: *46th Congress of the European Regional Science Association: Enlargement, Southern Europe and the Mediterranean, August 30th – September 3rd 2006, Volos, Greece*, European Regional Science Association

(ERSA), Louvain-la-Neuve. https://www.econstor.eu/bitstream/10419/118178/1/ERSA2006_057.pdf

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Balta, Klelija; Zaimović, Denis (2006) Euro regional model in Bosnia and Herzegovina, u: *46th Congress of the European Regional Science Association: Enlargement, Southern Europe and the Mediterranean, August 30th – September 3rd 2006, Volos, Greece*, European Regional Science Association (ERSA), Louvain-la-Neuve. https://www.econstor.eu/bitstream/10419/118198/1/ERSA2006_070.pdf

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Sadiković, Elmir (2006) *Euroregije i Bosna i Hercegovina*, Fakultet političkih nauka, Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Tihi, Boris (ur.) (2008) *Euroregije i jugoistočna Evropa*, Fakultet političkih nauka – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine – Ekonomski institut, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko; Tihi, Boris (ur.) (2016) *Međunarodna naučna konferencija Mjesto i uloga glavnih gradova SEE (Jugoistočne Evrope) u razvoju međuregionalne i međudržavne suradnje u okviru Dunavske i Jadransko-jonske evropske makroregije, Sarajevo 19. septembra/rujna 2015. godine, Zbornik radova*, Posebna izdanja CLXIV, Odjeljenje društvenih nauka 6, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo.

Osmanković, Jasmina; Resić, Emina (2010) Relevance of demographic criterion at establishing statistic regions in context problems and prospects of european integration, u: *50th Congress of the European Regional Science Association: Sustainable Regional Growth and Development in the Creative Knowledge Economy, August 19–23, 2010, Jönköping*. https://www.econstor.eu/bitstream/10419/118925/1/ERSA2010_0604.pdf

Osmanković, Jasmina; Resić, Emina (2011) Relevance of Demographic Criterion at Establishing Statistic Regions in Context Problems and Prospects of European Integration, u: *ERSA 2011 European Regional Science Association*. https://www-sre.wu.ac.at/ersa/ersaconfs/ersa10/ERSA2010finalpaper604.pdf

Osmanković, Jasmina; Somun, Rabija (2010) Territorial cohesion and regional development: case of Bosnia and Herzegovina, u: *50th ERSA Congress Sustainable regional growth and development in the creative knowledge economy. August 19–23, 2010, Jönköping*. https://www-sre.wu.ac.at/ersa/ersaconfs/ersa10/ERSA2010finalpaper607.pdf

Osmanković, Jasmina; Somun, Rabija (2011) Territorial cohesion and regional development – case of Bosnia and Herzegovina, u: *ERSA 2011 European Regional Science Association*. https://www-sre.wu.ac.at/ersa/ersaconfs/ersa10/ERSA2010finalpaper607.pdf

Osmanković, Jasmina; Somun, Rabija; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer (2008) The use of factor and cluster analysis to support regional development policy and adopiton of NUTS classification in Bosnia and Herzegovina, u: *International Scientific Conference on the Occasion of the 50th Anniversary of the IES Challenges of Economic Sciences in the 21st Century, December 4–5, 2008*, Institute of Economic Sciences, Belgrade, 70-77.

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Domazet, Anto; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer; Pejanović, Mirko (2009) *Statistička (NUTS) regionalizacija Bosne i Hercegovine*, Ekonomski institut – Odbor za ekonomske nauke ANUBiH, Sarajevo

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Halilbašić, Muamer; Resić, Emina (2008) Analiza potencijalnih modela statističke regionalizacije u skladu sa NUTS kriterijima u BiH, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Sarajevu*, br. 28, 72-92.

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer (2009a) Cijena teritorijalne organizacije u BiH, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Sarajevu*, br. 29, 317-325.

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer (2009b) The Application of Factorial and Cluster Analysis in Regional Policy, *Interdisciplinary Management Research*, vol. 5, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics, 721-730.

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer (2009c) The Application of the factor and cluster analysis in statistics regionalisation of Bosnia and Herzegovina, u: *European Congress of the Regional Science Association International (ERSA) Territorial cohesion of Europe and integrative planning, Lodz, Poland, August 25–29, 2009*.

Osmanković, Jasmina; Somun-Kapetanović, Rabija; Resić, Emina; Halilbašić, Muamer (2009d) The Factorial and Cluster Analysis in Regional Policy, u: *European Congres of the Regional Science Association International (ERSA) Territorial cohesion of Europe and integrative planning, Lodz, Poland, August 25–29, 2009*.

Osmanković, Jasmina; Tihi, Boris (2005) Local and regional economic development in B&H, u: *CoDe Joint European Master in Comparative Local Development for the Balkans and other areas in transformation, University of Trento, Ljubljana, Regensburg, Beograd, Sarajevo, EURAC, Sarajevo, 29. 09. – 2. 10. 2005.*

Osmanković, Jasmina; Zaimović-Kan, Aida; Jahić, Hatidža (2010) Competitiveness of cities, u*: ICES 2010 Economic Development Perspectives of SEE Region in Global Recession Context, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina: Book of Abstracts*, Sarajevo.

Pejanović, Mirko; Domazet, Anto; Osmanković, Jasmina; Sadiković, Elmir (2019) *Sarajevo grad i regija u vremenu i prostoru: studija*, Posebna izdanja CLXXVIII, Odjeljenje društvenih nauka 10, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo; 2. izd., Posebna izdanja CLXXXIV, Odjeljenje društvenih nauka 12, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2020.

Pejanović, Mirko; Osmanković, Jasmina (ur.) (2013) *Proceedings. International Scientific Conference Local Economic and Infrastructure Development of SEE in the Context of EU Accession. Sarajevo, September 20-21, 2013*, Special editions CLIII, Department of Social Sciences 3, ANUBiH, Sarajevo.

Pelja Tabori, Nataša; Osmanković, Jasmina (2022) Prostorno i urbanističko planiranje Sarajeva – prošlost, sadašnjost, budućnost, u: Pejanović, Mirko (ur.) *Međunarodna naučna konferencija Političko-pravni i zakonski položaj Grada Sarajeva u sistemu lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini: mogućnosti reforme nadležnosti i teritorijalne organizacije. Sarajevo, 30. novembra 2022. godine. Zbornik radova*, Posebna izdanja CCIV, Odjeljenje društvenih nauka, Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave 1, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 273-287.

Projekat 2005–2009 SCOPES Bosna i Hercegovina: Teritorijalna organizacija i međuregionalna saradnja. Ideologija naspram strateškog planiranja, II faza. Sarajevo, Program saradnje između zemalja Istočne Evrope i Švicarske.

Projekat Erasmus Mundus Actia 3, CoDe Master Joint European Master in Comparative Local Development for the Balkan and other Areas in Transition (Belgarde, Maputo, Pretoria, Sarajevo), Trento, Italy, 2006–2009.

Šehić, Ensar; Osmanković Jasmina; Galić, Marijana (2013) Economic and Functional Efficiency of Territorial Organization of Bosnia and Herzegovina, u: Pejanović, Mirko; Osmanković, Jasmina (ur.) (2013) *Proceedings. International Scientific Conference Local Economic and Infrastructure Development of SEE in the Context of EU Accession. Sarajevo, September 20-21, 2013*, Special editions CLIII, Department of Social Sciences 3, ANUBiH, Sarajevo, 171-180. DOI: 10.5644/pi2013-153-09

Stefanović, Vladimir; Dekleva, Jože; Osmanković, Jasmina; Galić, Veljko; Krupalija, Zejnil (1995) *Urbanističko planiranje i normalizacija životnih uslova u katastrofalnim situacijama: primjer Sarajevo*, Urbanistički institut Republike Slovenije, Ljubljana.

Stojanov, Dragoljub; Osmanković, Jasmina (2004) Summary of stakeholder and benchmarking analysis in Bosnia and Herzegovina, u: Cugusi, Battistina; Stocchiero, Andrea (ur.) *Toward a New Partnership on Cross-Border Cooperation for the Mediterranean Development*, CeSPI, 23-28. https://www.cespi.it/sites/default/files/documenti/toward_a_new_partnership.pdf.

Tihi, Boris (ur.) (2011) *International scientific confeence "Regional cooperation in Europe: Opportunity for the Balkans". Dubrovnik, 21-23 September 2011. Proceedings*, Special editions CXXXVII, Department of Social Sciences 2, ANUBiH, Sarajevo.

Zulić Dobrača, Aida; Galić, Marijana; Osmanković, Jasmina (2014) Dimenzioniranje jedinica lokalne samouprave na bazi društveno-ekonomskog razvoja, u: Osmanković, Jasmina; Pejanović, Mirko (ur.) *Forum gradonačelnika jugoistočne Evrope, Sarajevo, 21. septembar 2013. zbornik radova*, Centar za lokalnu i regionalnu samoupravu, Fakultet političkih nauka – Ekonomski institut, Sarajevo.

EUROREGIONS AND BOSNIA AND HERZEGOVINA – PRO AND POST-LIBRUM

Jasmina Osmanković
Professor Emeritus
University of Sarajevo – Faculty of Economics, Institute of Economics
jasmina.osmankovic@efsa.unsa.ba
ORCID: 0000-0002-8319-7368

Muamer Halilbašić
Full Professor
University of Sarajevo – Faculty of Economics, Institute of Economics
muamer.halilbasic@efsa.unsa.ba
ORCID: 0000-0003-1640-2461

Abstract: By invitation, and on the round table 80 years of life and 40 years of scientific and teaching-pedagogical work of Pejanović, organized by ANUBIH, the aim of this article is to present the book *Euroregion and BiH*, which was published in 2006. The presentation of the book, in addition to the introductory and concluding remarks, is structured in three subtitles: Pro-librum, Librum and Post-librum. The subtitle Pro-librum contains a review of the emergence and development of Osmanković's idea on the study of NUTS or statistical regions and Euroregions in BiH. The book itself as a materialization of this idea is presented within the second subtitle. And finally, within the subtitle Post-librum, a review of the effects of this idea is given, i.e. its transformation or valorisation through international scientific conferences, proceedings, scientific papers, master theses, scientific cooperation, postgraduate studies, subjects I, II and III cycles of studies, etc. The basic method used is a descriptive, historical, chronological analysis of published documents and relevant authors' notes in the period 2000–2025. The article shows how important it is that ideas, knowledge, projects, research, research results, their materialization in various forms, authors and their work receive support from those who lead institutions such as centres, faculties, academies.

Keywords: Euro-regions, NUTS regions, Bosnia and Herzegovina, regionalization, European Union, supporting and accepting the idea/authors, the effects of the realization of the idea